

vṛṣa-psu, a., als Stier sich zeigend, kräftig erscheinend.

-nā rāthēna 640,10. | -avas (marūtas) 640,7.

vṛṣabhā, a. m., fast in allen Schattierungen dem verwandten vṛṣan zur Seite gehend, nur dass der substantivische Begriff „Stier, Bull“ häufiger und entschiedener hervortritt und als der eigentliche Mittelpunkt des Begriffes sich geltend macht. Auch wo es von Göttern gebraucht wird, sind sie mit Stieren verglichen, indem bald die Besamung oder Befruchtung, bald das Gebrüll den Vergleichungspunkt liefert. 1) m., *Stier, Bull*, auch b) in bildlichem Sinne; 2) *Gatte, Beischläfer*; 3) von Indra; 4) von Agni; 5) von andern Göttern; 6) *Bull, Besamer* mit Gen., auch 7) bildlich *Befruchter* [G.]; 9) a., *männlich, besamend* vom Rinde und dem Gatten; 10) *mannhaft, kräftig, stark* von Personen oder Rossen; 11) *kräftig, stark* von Dingen. — Adjektiven (zu 1—8) vṛṣan, retodhā, sahāsraretas, surētas, retin, sahāsracīṅga, tridhātuṅga, tigmācīṅga, cīṅge cīṅga; — tuvigrīva, kakūmat, gārsteṣṭā, priyōsriya, sūbharva, yuktā, babhrū, usriya, viṣvārūpa; — tūmra, tuviṣmat, cūsmīn, satyācūsmā, prātvaksas, bhīmā, avakraksīn, anānūdā, anādhṛsyā, āṣā-dha, svarāj; — kānikradat, rōruvat u. s. w.

-a (-ā 665,22.38) 3) indra 207,6; 280,5; 485,11; 641,4; 864,5; 938,7; 165,7; 171,5; 264,3.21; 269,3; 485,21; 641,11; 665,22.38. — 4) agne 200,2; 249,3.6; 669,14; 194,11. — 5) rudra 224,4.7. 15; soma 798,38. — 8) ksītīnām 177,3; 473,4; carsaninām 240,5; 705,18; 1006,3. — ās 1) 116,18; 181,6 (niḥṣāt); 289,17 (yūthē nī dadhāti rētas); 487,4 (-ās va zu lesen für -ēva); 535,1; 669,13; 822,9 (yūthē ni-sthās); 830,5; 901,3; 912,15; 928,6; 929,1; bildlich kṛsnās 79,2; tridhā baddhās 354,3. — 3) indras 33,10; 203,12; 212,4; 270,5; 284,1 = 281,1 = 488,5 (marūtvan); 384,11; 386,6; 394,4; 565,1; 54,2; 264,9; 265,18; 282,1 (kaninas); 463,1; 488,21; 673,7; 702,7.20; 705,2; 820,2; 854,2; 937,2. — 4) agnis 128,3; 299,10;

301,3; 834,1; 31,5; 249,4; 355,8; 356,12; 382,4; 397,13 (?) 834,2. — 5) brhaspātis 190,8; 514,1; 918,10; brāhmaṇas pātis 214,11; (rudrās) 224,6; (vārunas) 272,5 (pūvas ~ jāyān); 552,3; dyōs 412,6; (parjanya) 437,1; 617,1; sōmas 782,7; 788,5; 797,9; 808,7; (Mond) 571,7; (sārasvān?) 611,3. — 6) cācvatīnām 290,3; 617,6. — 7) matīnām 458,2. — 8) prthivya 485,21; stīyānām 485,21; 521,2; jānānām 177,1; sātām 192,3; divās rājasas prthivya 1026,3. — 9) dhenūs 831,7. — 11) rāthas 54,3; drapsās 482,3; vājras 784,7; cūsmas 460,9. — ām 1) 853,2 (pacāni); 854,9; 621,2; bildlich 160,3. — 3) indram 281,5 = 460,11 (marūtvantam); 313,8; 314,10; (grētis sasūva) 274,1; 320,5; 670,

2; 681,13; 702,1; 705,6; 870,3; 874,10; 928,5. — 4) 238,3. — 5) brhaspātis 190,1; (sōmam) 792,5; 820,11. — 8) cāndikānām 221,8; carsaninām 296,6; carsaninām 442,8; 459,1; 705,4; ksītīnām 542,5. — 9) pātis 9,4 (bildlich). — 10) dāṣadyum 33,14; 467,4. — ēna(-ēnā 33,13) 1) bildlich tigmēna ~ 33,13 (vājreṇa). — 3) 925,11. — 11) bhānūnā 207,4. — āya 2) 836,10 (ūpa barbhī ~ bāhūm). — 3) indrāya 312,20; 51,15; 103,6; 207,4. 5; 485,20. — 4) agnāye 366,1; 355,12. — 5) (rudrāya) 224,8. — 8) ksītīnām 614,1; ksītīnām 1013,1. — āsya (-āsya 595,4) 1) rāvas 94,10; rētasī

731,4; bildlich grhām 866,11; yūñjam 928,9. — 3) mūrās (hārayas) 277,6; viriāni 280,1; vāyas 869,3. — 4) trītyam (vāpus) 141,2; nidē 297,11. 12; rāvena 595,4; mahitvām 59,6; 166,1. — 9) dhenōs 272,7. — 11) sōmasya 207,6 (trpnuhi). — ā [V. du.] 8) prthivya 490,6 (parjanya-vātā). — ā [du.] 1) pretārā dhenōs 337,5. — 5) mitrāvārunā 417,3; parjanya-vātā 891,9; (indrāsōmā?) 853,3. — āsas 7) trāyas ~ tisi-nām dhisānānām 423,2. — 10) ātyās 177,2. — 11) ādrayas 207,5. — ās 1b) 920,3 (Presssteine). — āni 11) āyudhā 207,6. — ānaam 5) jyēsthām ~ 1022,1 (indram).

vṛṣa-bharā, a., *Männer hegend*.

-ān ādityān 889,3.

vṛṣabhāna, a. (aus vṛṣabhā-anna zusammengezogen), *kräftige Speise* [āna] *genießend*.

-āya vṛṣabhāya 207,5.

vṛṣa-mānas, a., *starken* [vṛṣan 5] *Muth* [mānas] *habend*.

-as indra 63,4; 318,6. | -ās (sūryā) 167,7.

vṛṣa-manyu, a., *starken* [vṛṣan 5] *Eifer* [manyu] *habend*.

-avas 131,2 (neben sanisṣyāvas).

vṛṣayū, a., *brünstig, nach der Begattung verlangend* [von vṛṣan].

-ūs ātyas nā yūthē ~ kānikradat 789,5.

vṛṣa-ratha, a., *starken* [vṛṣan 4] *Wagen* [rātha] *habend*.

-as vṛṣā (indras) 390, | -āsas ātyās 177,2; 485,5. 19.

vṛṣa-raçmi, a., *starke* [vṛṣan 4] *Wagenstränge* [raçmi] *habend*.

-ayas ātyās 485,19.

vṛṣalā, a. [von vṛṣan], eine Art Deminutivbildung: *Männchen, geringer Mann*.

-ās sā u (kitavās) agnēs ante ~ papāda 860,11.

vṛṣa-vrata, a., *eines Stieres* [vṛṣan] *Werke* [vrata] *verrichtend*.

-as vṛṣā (sōmas) 774,11; 776,1.

vṛṣa-vrāta, a., *von Hengsten umschart* [vrāta Schar].

-āsas (marūtas) 85,4.

vṛṣa-ṣiprā, a., *die Lippen* [ṣiprā] *eines Stieres*